

AVANA-SF HÍRLEVÉL

2007. VI. évfolyam 7. szám (87.)

HUNGARCON 2007

**A SCIENCE-FICTION KEDVELŐINEK
XXVII. országos találkozója**

**MEGNYITÓ:
JÚLIUS 20, PÉNTEK 13 ÓRA**

**13,30 ó. Író-olvasó találkozó
Honfy Ágnes Ilonával és Antal Józseffel**

**Pirkadatra várva
- antológia -**

Igazi könyvcsemege ez a 8 szerzőt felvonultató, 15 történetet tartalmazó kötet. A könyv a misztikum és a fantasztikum világába hívja olvasóit egy lebilincselően változatos, hol akciódús, hol mélyen elgondolkodtató, hol pedig kellemesen hátborzongató kalandra.

A kötetben megjelent **Honfy Ágnes Ilona** elbeszélése, aki visszaröpíti az olvasót a mindannyiunk megkerülhetetlen örökségét képező ősmítoszok világába, hogy ott alaposan átértékelje a jóról és rosszról alkotott elképzeléseinket. (<http://honfyagnesilona.lapja.hu/>)

**Antal József.
DIAGNÓZIS**

A 2005. év Galaktika közönségdíjas írója regényében elvisz minket a XXVI. század túlnépesedéstől fuldokló Földjére. Egy olyan világ diagnózisát tárja elénk, ahol évszázadok óta halálos bűnnek számít a betegség, és szigorú szabályok határozzák meg, meddig élhet egy ember. A társadalom vezető csoportja, az orvosok, a gyors halál biztosítására tesznek morbid „Hippokratészi”

esküt. A regény fehércöpenyes hőse, Phyl Macao, lélegzetelállító és egyben meghökkentő kalandok sokaságán keresztül jut el önzésének szűkre szabott korlátaiból egészen a csillagos égig. Mert a túlnépesedés csökkentését még erőszakos módszerekkel is elérni képtelen, de hatalmához a végtelenségig ragaszkodó orvosi kaszt elől a menekülésnek csak egy útját látja: benépesíthető új világok meghódítását. A lakosság könyörtelen dezinficiálásán, érzelmes szerelmeken és izgalmas cyberkalandokon keresztül vezet a jobb életet keresők útja az ígéret csillaga felé.

A regényben elgondolkodtató társadalmi kóriszmét kapunk a jövő egy elretentő változatáról, egy érzékeny tollú író/diagnosztá/ jóvoltából.

Kiadó: [Agenda](#)

(<http://www.solaria.hu/modules.php?name=News&file=article&sid=3343>)

**BALOGH BÉLA
A tudatalatti tízparancsolata**

A végső valóság és A tudatalatti tízparancsolata c. sikerkönyvek szerzője

Az előadás ideje:

JÚLIUS 20, - 15:00 Ó.

Az előadás után a szerző dedikálja könyveit.

**Balogh Béla:
A „Nemzet” spirituális fogalom**

Egy olyan világban, ahol egyre fontosabb szerepet kap a gondolkodás és az intellektus, hajlamosak vagyunk megfeledkezni arról, hogy az embernek – bármilyen furcsán hangzik is– nem az agya az egyetlen szerv, amely képes döntéseket hozni. Legalább ennyire fontos - ha nem fontosabb - a szív. Nyelvünk híven őrzi ezen ősi tudást, hiszen ha valamit jó szívvel, szívesen teszünk meg másokért, ha szívvel-lélekkel küzdünk egy nemes cél eléréseért, ha egy ügyet szívbélinek tekintünk, az rendszerint olyan hozzáállást jelent, amely alkalmanként felülírja az agy hideg logikáját. Nem véletlen, hogy a szeretet szimbólumaként is leggyakrabban a szív jelenik meg, és soha sem az

agy. Gondolattal nem lehet szeretni. Csak szívből...

Tényként állapítható meg (.), hogy nem csupán gondolkodásmódban, intelligenciában van különbség az emberek között, de szívbéli képességekben is. A fejlődés hosszú folyamat, (...), de a sorrend nem mindenkinél ugyanaz... Van, aki annyira tud szeretni, hogy a józan ész alig jut szerephez a nagy és esetenként önfeláldozó szeretetben. Van, aki nagyon okos, kiszámított, logikus, de a szeretet melegsége hiányzik minden megnyilvánulásából. És e két véglet között megannyi változat.

Az igazi természetesen az, amikor ez a két központ, az agy és a szív összhangban van, mindkettő fejlett, és cselekedeteinkben a szív – pontosabban az embertársaink iránt érzett szeretet - vezet. Ez a szeretet túlmutat a hétköznapi önos gondolatokon és megnyilvánulásokon, és képes legyőzni a félelmet. Ezért képes valaki saját magát is veszélynek kitenni, ha egy szeretett embernek nyújtott segítségről van szó, ezért feledkezik meg a szülő a saját testi épségének védelméről, ha gyermekét kell mentenie.

A szeretet azonban nem mérhető műszerekkel, és aligha mondhatnánk, hogy az anyagi világ, vagy éppen a fizikai testünk terméke. A szeretet lelki, spirituális kategória, mint ahogyan a „nemzet” fogalma is spirituális kategória, hiszen nem lehet csak kigondolni, hogy összetartozunk. Ahhoz, hogy ennek valami értelme is legyen, ahhoz, hogy közös húzóerővé váljék, nem elég az ész. Oda szív is kell.

„Az igazság szabaddá tesz.” – tanította Jézus 2000 évvel ezelőtt, de ahhoz, hogy valóban szabaddá tehesen, meg kell ismernünk. Ahhoz pedig, hogy megismerhessük, elkerülhetetlenül szembe kellene néznünk létünk alapvető kérdéseivel és félelmeink gyökerével, a halálfélelemmel. Szembe kellene néznünk azokkal a tényekkel, amelyeket ma már számos tudományág igazolt – mindegyik a maga területén és a maga módján -, nevezetesen, hogy az ember több mint anyag, és az evolúció elmélete (...) alapjaiban ellentmond a fizika törvényeinek, a józan logikának, a személyes tapasztalatoknak és a kísérleti eredményeknek.

Az igazság szabaddá tesz, mert az igazság ismeretében félelmeink helyét átveszi a szeretet. Akiben erős a szeretet, az nem fél, nem ijesztget másokat, és megijeszteni sem lehet. (...) Akiben erős a szeretet, az szívében érzi, hogy összetartozunk, hogy együtt többre vihetjük... Nem érti, hogy miért nem érzi a másik ember is azt, amit ő. Nem is értheti. Itt az agy nem segít.

... Amint a legnagyobb sötétséget is enyhíteni lehet egy kis fényvel, úgy lehet a nagy félelmeket enyhíteni egy kis szeretettel. Ahogy a sötétség sem tud ellenállni a fénynek, úgy foszlik szerte a félelem a szeretet hatására. Mert nincs önálló léte. A szeretet hullámhossza mindent felülírhat. És ha (...)

„Az igazság szabaddá tesz!”, akkor érdemes volna az igazságban való építkezést stabil alapra helyezni. Olyan alapra, olyan igazságra, amely nem változik korok, kormányok és érdekek kénye kedve szerint. Ez az igazság pedig az, hogy az ember test, szellem és lélek egysége, amely egységben a lélek és a szellem elsődleges, anyagtól független, rezgésszámát, energiaszintjét tekintve anyag fölötti. Ezzel szíve mélyén mindenki tisztában van. Akkor is, ha nem akar tudomást venni róla. Akkor is, ha nem látja még át az összefüggéseket.

Akinek halálközeli élményben volt része, azt nem kell erről meggyőzni. Mint ahogy arról sem, hogy testen kívüli állapotban, energialényként is ugyanúgy létezik, él, gondolkodik, mint korábban, amíg a fizikai test funkcióit használta.

Ez az egyetlen felismerés megszabadíthat a halálfélelemtől, és ezzel a félelmeink nagyobb része is nyomtalanul szertefoszlik. Az igazi szabadság azonban akkor jön el, amikor az Univerzum törvényeit is megismerjük, és megtanulunk alkalmazkodni hozzájuk. Akkor ugyanis egészen más perspektívában látjuk majd életünket, létünket és lehetőségeinket.

Amint eltűnik a félelem árnyéka, azonnal tudni fogjuk, hogy összetartozunk, hogy együtt, egymást segítve többre megyünk ...és ismét nemzeté áll össze a nép, amely találmányaival eddig is gyakran bámulatba ejtette a világot.

Vajon milyen ötletgazdagság, hatékonyság és tehetség szabadul fel bennünk, ha az igazság végre szabaddá tesz?

És most gondoljunk azokra, akik mindezt nem értik és nem érzik. Egyetlen módon segíthetjük őket: elfogadással és megértő szeretettel...

JÚLIUS 20. - 17:00 ÓRA

B. Kósa Katalin: Mitológia tegnap, ma és holnap

18:30 ÓRA

10 éves az AVANA Egyesület!
Születésnap rendezvények közgyűlés

20:00 ÓRA

Tábortűz - nyársalás

JÚLIUS 21. SZOMBAT

10-12 ÓRA

Garzó László: Einstein világa: az általános és speciális relativitáselmélet

Sánta Csaba: Túl az egyértelműn

13-17 ó

Bihari Péter: A sci-fi irodalom jövője

Trethon Judit: 30 éves a Star Wars

Máté Imre: A folyamatos élet lehetősége

17,15 ó

DÍJÁTADÁSOK

Utána állófogadás a díjazottak tiszteletére.

JÚLIUS 22. VASÁRNAP - 10 ÓRA

Színecsák István: Táltosság és a magyar ősvallás

A TÁLTOSOK

Különleges képességekkel rendelkeznek: értik az állatok nyelvét, megérik az emberek gondolatait, prófétálnak, álmot tudnak fejteni, jövőbe látnak (mint ahogy Jézus is előre megmondott dolgokat), látják a földbe rejtett kincseket, át tudnak változni pl. madár alakba, vagy éppen láthatatlanná tudnak válni (jógiknál is megszokott jelenség). Ismerték továbbá a saját halálukat (mint Jézus is), átláttak a falakon, képesek voltak un. bőségteremtésre (mint Jézus a hallal és borral). Gyermekként hamar megtanultak beszélni, bölcsességük is korán megmutatkozott. Ugyanakkor nagyon szerények és szegények, a környezetükben élők tartották el őket. Azért is rejtőztek ilyen álca mögé, hogy megtévesszék azokat az embereket, akik nem voltak méltók a titkok megismeréséhez. A táltosok tehát azok, akik a Szent Szellem ajándékaiban részesülnek, mivel bennük az örökkévaló Atyaisten Szelleme él. (<http://www.arvisura.van.hu>)

KOZMIKUS HIT...

Valamikor nagyon régen, vagy ahogy a dal mondja, nem is olyan régen volt egyszer egy szép világ... Őseinknek csodálatos kozmikus hitük volt, nem földi dolgokban, hanem kozmikus csodákban gondolkodtak, még emlékeztek rá, hogy onnan kapták a fényt, és a feladatot, hogy ezt a fényt juttassák el minden emberhez, árásszák szét a Föld népei között.

Az akkori hitünk ... egy természetes hit volt, ... minden érthető volt, ... nem kellett magyarázni. Az ősi tudás, a tiszta szellem készen érkezett a Földre, tolmácsolói – elődeink - azt a feladatot kapták, hogy vigyék szét ezt a kultúrát, a fényt, és népesítsék be bolygónkat.

Kezdetben az egész Föld lakosságának egy hite és egy közös nyelve volt, ezek emlékei ma is hemzsegnek körülöttünk, bár a technokrata tudomány képviselői

igyekeznek ezeket a nyomokat elfedni. Szerencsére a tudás megőrződött lelkünkben, már csak meg kell fejtenünk, életre kell keltenünk a bennünk rejlő kódokat, azt a mély bölcsességet, amelyet sokan önmagukon kívül, távoli országokban keresnek.

Eljött az idő, hogy a kódok üzenetét felszínre hozzuk, és újraélesszük magunkban azt a karizmatikus erőt, amivel egykor rendelkezünk. Kizárólag így leszünk képesek újra kisugározni azt a tiszta, természetes tudást, amire most nagyon nagy szüksége van a világnak.

A Föld összes nagy bölcse azon igyekszik, hogy az általuk megőrzött, Táltosoktól kapott tudást, a kis szikrákat egy helyen újra összeadják, és a féltve őrzött tűz újra fáklyaként loboghasson az emberek lelkében. Ez a fáklya, a tudás, bölcsesség, az alázat és a szolgálat ... (<http://www.taltos7.hu>)

JÚLIUS 22.

ÍRÓ-OLVASÓTALÁLKOZÓK

11 ÓRA

Szélesi Sándor és F. Tóth Benedek

13-14 ó

Maruzs Éva és Csupor Béla

Szélesi Sándor

A Kakas évében és az oroszán jegyében születtem. Szüleim nyilván nem ismerték eredeti angolszász nevemet, vagy a gonosz szellemek elől akartak elrejteni, mint táltoshitű őseink újszülötteiket hajdanán, ezért aztán egy jól hangzó magyar álnevet kaptam tőlük; így lettem már a legelején Szélesi Sándor a kereszttségben.

Amint kinyílt értelmem, és megtanították a betűvetés fortélyait, veszélyessé váltam a környezetemre és a világra nézve: hét évesen meséket és verseket kezdtem írni. Szerencsére könnyebb dolgom van, mint egy filmszárnak, nekem elég elzárnom ezeket a kezdeti próbálkozásokat, és soha nem kerülnek elő... Legfeljebb néha, ha nosztalgiazom.

Veszprémben éltem le életem első két évtizedét. Tizennégy voltam, amikor először sci-fit olvastam, teljesen véletlenül ráakadtam egy Vénusszal foglalkozó Galaktikára az egyik polcon Shakespeare és F. Nagy Angéla szakácskönyve között. A Vénusz és a Vasfedezet voltak az első sci-fi novellák, és a Sehollakók volt az első regény, amit akkor tiniként spirituálisan magamévá tettem.

Egy év múlva a sors a sci-fi kedvelők klubjába vetett, s ahogy a posztóárus mondja: ez volt a vég kezdete. (<http://www.kalandorkiado.hu>)

Csupor Béla

Gyermekkorom meghatározó eleme volt a szerelés, lévén apám afféle ezermester. Pannónia-hengerfejekkel, megszakítótekercekkkel, játszottam, a gépszír és az olaj, na meg a benzinszag meghatározó élménye volt gyermekéveimnek...

A debreceni Kölcsey Ferenc Tanítóképző Főiskola... egy gyökeresen más világ. A főiskola mellett szinköri tagság, statisztálás a Csokonai színházban, zenélés, underground, meg sok más egyéb...

Egy évig teherfuvaroztam (sic!) egy IFA-val. Jó volt, szabad volt, kellett. Egy újabb adalék a személyiségemhez. De magamhoz híven, nem állapodtam meg itt sem. Egy nap fogtam a diplomámat, bementem a helyi iskolába, amely útnak indított anno... Felvettek, ennek már tizenöt éve. Napközivel kezdtem, most én vezetem az intézményt. (Remélem, jó irányba!) Közben megnősültem, született egy kislányom, elvégeztem a Nyíregyházi Főiskola rajz szakát, vele párhuzamosan pedig szerztem egy számítógépes programozói végzettséget.

És persze elkezdtem írni. Mindjárt a legnagyobb akadálynak futottam neki, a Kuczka Péter vezette Galaktikának... Egyre többször csengenek a fülemben Kuczka Péter szavai, amelyekkel pár perc alatt lehütötte ifjonti buzgalmamat: "...hova siet? Van, aki negyven éves korára lesz író!"

Csupor Béla jól halad az íróvá válás porcsalmási ösvényén (<http://www.antiworldsf.com>)

PÁLYÁZATI ÉRTESÍTÉS

Képzőművészeti pályázat

Az AVANA Egyesület pályázatot hirdetett **amatőr** festők, grafikusok számára, olyan sci-fi témájú festmények, grafikák létrehozására, melyek címe lehet: az „AVANA HAJNALA”. A pályaműveket a **József Attila Művelődési és Konferencia Központ, 3100 Salgótarján Fő tér 5.** címre kellett eljuttatni **2007. 06. hó 29.-ig.**

Mivel a pályázók valószínűleg elnézték – az ebben az évben megváltozott – határidőt, az Egyesület vezetősége úgy döntött, hogy az alkotásokat be lehet küldeni **JÚLIUS 13.-i feladási dátummal, illetve július 20-án személyesen leadhatók a JAMK-ban.** Az eredeti feladási határidőn túl érkező művek **július 20-án** kerülnek kiállításra, és

22-ig tekinthetők meg a HungaroCon rendezvény színhelyén.

A pályázatok hátoldalán minden esetben kérjük feltüntetni az alkotó nevét, pontos címét és telefonszámát!

„Preyer Hugo emlékére” novellapályázat

Az AVANA Egyesület pályázatot hirdetett **új**, sci-fi novellák megírására.

A pályázatra a megadott határidőig **67 novella** érkezett. Az Egyesület a műveket átadta a zsűritagoknak elbírálásra.

WWW.SCIFL.HU - FÓRUM

Pozitív és negatív utópiák

„Lnpeters” hozzászólása

A második világháború utáni évtizedekben, a két világrendszer szembenállásának idején nem volt olyan kérdés, amely a világ közvéleményét jobban foglalkoztatta volna. Az a tézis, hogy "a nukleáris háború elpusztítja a földi életet" a politikai, tudományos és a hétköznapi szókincsben olyan axiómává vált, amelynek igazságát senki sem vitatta. 1975 végén robbant a bomba. Az USA Nemzeti Tudományos Akadémiája "...egy nyolc, tekintélyes tagból álló bizottság jelentését adta ki. A bizottság munkáját a nukleáris robbantások és utóhatásuk szakértői közül kiválasztott negyvennyolc más tudós segítette.

A jelentés szerint a földi nukleáris fegyverkészlet felének — mintegy 10 000 megatonnának — felhasználása egy nukleáris háborúban rövidtávon csekély, harminc éven belül pedig elhanyagolható hatással lenne az emberi és ember által létrehozott ökoszisztéma legnagyobb részére. Természetesen mind az agresszor, mind az áldozat katasztrófális helyi pusztítást szenvedne el, de a harcoktól távoli területeken, különösen pedig a bioszféra szempontjából kiemelten fontos tengeri és tengerparti ökoszisztémákban kevés zavar jelentkezne...a nukleáris háború — noha nem lenne kevésbé borzalmas a résztvevők és szövetségeseik számára — nem válna a sokszor ábrázolt globális pusztulássá...

A jelentést politikailag bírálták — teszik ezt ma is. Felelőtlennek ítélték, mint olyasmit, ami akár bevetésre is bátoríthatja a bombapárti katonai vezetőket...az élet elpusztítása...majdnem lehetetlen." (LOVELOCK, J. E. 1987: 64-65.) A jelentés azért okozott komoly sokkot, váltott ki óriási ellenérzéseket, mert alapjaiban támadta a XX. századi közgondolkodás egyik soha ki nem mondott axiómáját, "a gonosz mindig erősebb" elvét.

A közvélekedés mindig arra sarkallt bennünket az elmúlt században, hogy a terveink útjában álló akadályok jelentőségét eltúlozzuk, ellenfelünket erősebbnek, önmagunkat a ténylegesnél gyengébbnek tartjuk, a jövő előrejelzésénél a negatív lehetőséget vegyük figyelembe, önmagunk lehetőségeit és értékét tudatosan kétségbe vonjuk, és a reményt illúzióknak tartjuk. Gondolkodásunkat elárasztotta egyfajta "felvilágosult pesszimizmus".

Ennek egyik alaptézise és alapvető dokumentuma Dürrenmatt hírhedt 21 pontja, amelyet a Fizikusok című drámájához mellékel.

A 3. pont a következőképpen hangzik: "Egy történetet akkor gondolunk végig következetesen, ha lehetőségei közül a legrosszabb következik be." (DÜRRENMATT, F. 1967: 348.) Mai világképünk egyik alapkérdése, hogy elfogadjuk vagy elvetjük-e ezt a tézist. A "felvilágosult pesszimizmus" igazolja ugyan, de az élet nem. Hinnünk kell az amerikai tudományos akadémiai bizottság jelentésének, de nemcsak a szakértelem alapján, hanem filozófiai jellegű megfontolásokból is.

A Gonosz nem erősebb, a Gonosz sohasem erősebb; erre azonban csak akkor jöhetünk rá, ha a dolgokat kellő távlatokba helyezzük. Nem akkor gondolunk végig "következetesen" egy történetet, ha "a legrosszabb következik be"; mert az embernek sohasem a legrosszabbat, hanem a lehetséges legjobbat kell keresnie.

A legrosszabb keresése etikátlan és emberhez méltatlan. Nekünk magyaroknak van erről egy régi példázatunk; a magyar politikai gondolkodás és a magyar irodalom legnagyobb alakjainak egyike, Zrínyi Miklós mesélte — éppen a halála napján. Számunkra Bethlen Miklós emlékiratai örökítették meg:

"...egy fabulát beszéle, méltónak tartom leírni, nem tudván ő, hogy három óra múlva meghal, talán cygnea cantiója helyén volt.

Az pedig ez: Egyszer egy embert az ördögök visznek volt; találkozék egy barátja szemben véle. Kérdi: Hová mégy kenyeres? Nem megyek én, hanem visznek. Kik s hová? Felelé: Az ördögök a pokolba. Mond emez: Jaj, szegény, ugyan rosszul vagy, kinél rosszabbul nem lehetnél. Felelé: Rosszul bizony, de mégis lehetnék én ennél is rosszabbul. Melyre imez álmélkodva: Hogy lehetnél rosszabbul, hiszen a pokol mindennél rosszabb. Felelé: Úgy vagyok az, de most mégis ők visznek engemet, noha pokolba, de a magok vállán, hogy már nyugszom addig; s hát ha megnyergelnének s magokat is vélem vitetnék, mégis úgy is csak azon pokolba mennék, hiszen rosszabbul volnék úgy ennél is.

Applicálá Magyarország s Erdélyre, és a törökre, németre" (BETHLEN, M. 1980: 601-602.) Ez a történet igazán "következetes" végiggondolása. Ha 1664 novemberében a korabeli magyarok "következetesen" törekedtek volna a lehető legrosszabb helyzet végiggondolására, most nem lennénk. A példázat megadja az egyetlen morálisan helyes emberi hozzáállást egy valóban nehéz, minden pillanatban katasztrófával fenyegető szituációban: mindennél van rosszabb helyzet, meg kell találnunk a lehető legkedvezőbb oldalát, hogy cselekedni tudjunk. A csüggedés sehová sem vezet; a passzivitásban pedig még szenvedni sem lehet, csupán szenvedni. Így dönti meg egy XVII. századi magyar író példázata a XX. századi drámairodalom reprezentánsának pesszimizista "bölcességét".

Optimizmus vagy pesszimizmus erkölcsi kategória: nem mindegy, milyen világot hagyunk a gyermekeinkre; kötelességünk optimistának lenni.

A negatív utópia - Huxley és Orwell után - eléggé ellőtte már a puskaporát.

T U D O M Á N Y

3. ÉVEZRED JÚLIUSI SZÁM

A JÓTÉKONY ALVÁS

A világon 1 milliárd túlsúlyos és 300 millió elhízott ember él, akiknek egészségügyi problémáik vannak. Ilyen- többek között - az elhízással együtt járó betegség az érrendszeri-, az izületi- és a cukorbetegség.

A tudósok rég tudják, hogy a két létszükséglet, az evés és az alvás, kéz a kézben halad. A kialvatlan ember hamarosan túlsúlyos lesz, és a titok az agyban rejlik. Szakemberek rámutattak, hogy az elegendő alvás az egészséges életmód része, ugyanúgy, mint a torna vagy a zsíros, cukros ételek bevitelének csökkentése.

A LEPTIN a zsírsejtekben keletkezik, a jóllakottság hormonja. A szaporodó zsírsejtek leptint termelnek, jelezvén az agy éhségközpontjának: itt az ideje fékezni!

A GHRELIN-t a gyomor termeli, ő az éhség hormonja.

Egy kísérlet során férfiak napi 4 órát aludtak, aminek következtében szervezetükben csökkent a leptinszint és emelkedett a ghrelin. A kísérleti alanyok szörnyű éhségről számoltak be.

A kutatók biztosra veszik, hogy ha szervezetünk belső biológiai óráját életmódunkkal megzavarjuk – pl. folyamatos éjszakázás -, a hipotalamusz OREXINT kezd el termelni, amely viszont a zsírszöveteknek „riasztóüzenet”, hogy lassítsák a leptin termelést.

A múlt század 60-as éveiben az emberek átlagosan 8-9 órát aludtak, ma 7-nél is kevesebbet, mert ott a tévé, a számítógép, a világháló, és nem utolsó sorban az a nagyon elterjedt, téves képzet, hogy az alvással eltöltött órák, eltékozolt idő, amelyet részben „fontosabb cselekvésekre” kell használni.

//Erről jut eszembe: És gyártják, forgalmazzák a sok és sokféle „csodabogyót” amelytől biztosan eltűnnek a zsírszövetek és gyönyörű alakja lesz mindenkinek! Tele vannak senki által meg nem vizsgált adalékokkal, a gyártási körülményeket sem igen ellenőrzi senki. A tulajdonos gazdagszik, nyugodtan alszik, aki meg ezeket megveszik, beszedik, álmatlanul forgolódnak, mert a „bogyó” drága volt és nem használ. Hol érvényesül itt az ősi mondás: „Szeress másokat, mint tenmagadat!”? És most lassan kiderül, rohanásra készítő világunk, az EGO- „mindig történjen valami érdekes”, bomlott elvei az, ami nem engedi, hogy alvással regenerálódjunk! ☺//

PAPÍR, AMELY ÖNMAGÁT TÖRLI

A Xerox cég laboratóriumában olyan vegyülettel is dolgoznak, amely a fény hatására a papírra nyomtatott festéknek megváltozik a színe, 16-24 óra elteltével kifakul, és a papírt újból fel lehet használni.

A papírpazarlás problémájával a Toshiba cégnél is foglalkoznak, de az ő technológiájuk alapja a hőhatással való szövegtörlésen alapul. A papírt egy speciális nyomtatóba helyezik, hő hatására azonnal törölhető a szöveg. A lapot ennél az eljárásnál polietilén műanyag réteggel kell bevonni. Ennek azonban vannak még szépséghibái, a papíron ugyanis olykor megmarad a nyomtatott szöveg szürke árnyéka, és ha sokáig a fényen hagyják nehezen távolítható el a szöveg, mert a fény itt rögzítést eredményez.

Ebből a szempontból az utóbbi technológia épp az ellenkezője a Xerox által kidolgozott módszernek. Valószínű, hogy hamarosan használhatjuk bármelyik technológiát, hiszen mindkét módszernek van már prototípus nyomtatója.

// *E.J.E.*: Kérdés, hogy a technológiáknál felhasznált vegyszerek, valamint a felhasznált energia valóban eredményez-e környezetkímélést? Nehogy azt kelljen majd hallgatnunk kollégáinktól: Allergiás vagyok a fényre fakuló festékre. ☺//

MIBŐL VAN A JUPITER?

Légköre 90% hidrogén, 10 %-a hélium, de megtalálható az ammónia, a víz, valamint porszemcsék nyomai is. Magja valószínűleg szilárd, melyet folyékony fémhidrogén réteg borít. Az óriás nyomás alatt, a hidrogén a légkörben cseppfolyóssá válik.

// *E.J.E.*: Csak nehogy valaki komolyan vegye, hogy milyen jó lenne nekünk az a sok hidrogén! ☺//

CHIP RECEHÁRTYA HELYETT

A retinakárosodás miatt kialakult vakság gyógyítható lesz. A kísérletben résztvevő betegekbe jelenleg 16 pixelpont képet létrehozó chip van beültetve. Szemüvegeiken elhelyezett minikamerából a retinát helyettesítő chipre küldenek jeleket, amely közvetlenül a látóideghez kapcsolódik. Négy éven belül az implantátum bekerülhet a mindennapi orvosi gyakorlatba. Addig befejeződik az akár 1024 pixel felbontású chip fejlesztése. // *E.J.E.*: Ha a robotok kezdenek hasonlítani az emberekhez, és az emberek kezdenek hasonlítani a robotokhoz, valóban elmosódhat majd a határ, vajon hol húzza meg a jövő embere ezt a vonalat? ☺//

AZ IPM JÚNIUSI SZÁMÁBÓL

A TENGER HULLÁMAI

Skócia, Islay szigetén (amely a whiskyjéről híres) működik a világ első olyan – csigának nevezett hullámerőműve, amely nyilvános energiahálózatba továbbítja az áramot.

Az Energia Világtanács megállapítása szerint a világ áramszükségletének 15 %-át lehetne fedezni a hullámok erejéből.

Nyílt tengeren a hullámoknak ötször nagyobb az energiája, mint a partoknál. Kísérleteznek vele Münchenben, Portugáliában is. Skóciában amerikai és norvég részvétellel a Palamis nevű technológiát alkalmazzák, amely „acélkigyó” és hidrodinamikából nyeri az áramot. A hullámerőművek legnagyobb veszélye a vihar. Ez az acélkigyó tud védekezni, képessé tették arra, hogy orkánban alámerüljön. // *E.J.E.*: Csak reménykedni tudunk, hogy növekvő energiaigényünk nem tesz kárt a tenger élővilágában. ☺ //

KANSAI

A Kansai nemzetközi repülőtér egy építészeti csoda. A világ legnagyobb mesterséges szigetére épült terminál hiába földrendésbiztos, ha évente 15-20 cm-t süllyed.

1987-ben az Oszakai-öböl 18 m mély vizében kezdődött az építkezés. Hét évvel később elkészült a világ első repülőtere, amelyet tenger vett körül, ez Kansai. A parttól 5 km-re épült, négyszög alakú és több mint 4 km hosszú, 1,2 km széles. Évente 55 ezer gépet fogad, a szárazfölddel egy kétszintes híd köti össze.

Jelenlegi szépséghibája, hogy a tervezőknek meg kellett emelniük az épületet tartó 900 gigantikus oszlopot, melyeket elláttak egy-egy szenzorral, amely a számítógépes rendszerrel áll kapcsolatban. Amikor a sziget elmozdul, a rendszer jelez és a technikusok odasietnek, egy 300 tonna felemelésére képes hidraulikus emelőt helyeznek a padló és a kérdéses oszlop közé. A tartóoszlop megemelkedik, és egyesével fémlemezeket helyeznek alá, hogy a felső szint magasságát újra a megfelelő szintre hozzák. A szintbeállító eljárás végén az alagsor padlója egy helyben marad, míg az emelet feljebb mozdul.

// *E.J.E.*: Mint amikor billegő bútoraink alá összehajtogatott papírt helyezünk! ☺ Úgy döntöttem, nem utazom! ☺//

ORAVECZ ÉVA CSILLA: HÁLÓBAN VERGŐDŐ LÉLEK

Az információs társadalomban egyre több ember kerül függő helyzetbe az interneten szerezhető érzelmi támogatástól... Az elmúlt években felnőtt az első olyan generáció, amely már nem tudja a kapcsolatait elképzelni SMS, cset, e-mail, iwiw és MSN nélkül. Ha gondja támad, a világháló jut eszébe. ... Ez a szöveg alapú, arctalan médium, mindenkinek könnyebbséget jelent, mert nem kell szemkontaktust tartanunk, miközben bevalljuk legrejtettebb félelmeinket ... Az Internet megjelenésével mindenki számára könnyen és gyorsan elérhető a mentális segítség, kérdés azonban, hogy mennyit ér ez a virtuális segítség?

... Az internetes terápiánál kényelmesebbet elképzelni sem lehet... De! ... nem szabad megfeledkezni arról, hogy mi okból kezdődött el eredetileg a terápia: a páciensnek azért kell szakemberhez fordulnia, mert gondjai vannak a személyes (és fizikai) kapcsolataiban... A pszichoterápiás viszony, az intimitás és a kölcsönösség talaján létrejövő valódi kapcsolatokhoz képest is csak „mintha” kapcsolat. ... Az internetes terápia még ennyi se.

Valódi társas viszonyaink nem így működnek. Meg kell tanulnunk odafigyelni a másik igényeire. Meghallgatjuk a másikat... majd mi is kiöntjük a szívünket....

Az élőbeszédben folytatott személyes kommunikáció jóval bonyolultabb, mint az írás: ilyenkor a mondanivalónk másodpercről másodpercre módosul a másik reakcióinak hatására. A gép előtt ülve azonban a személy csak önmagára figyel, csak a saját érzelmeire, szavaira, gondolataira, s közben az sem vonja el a figyelmét, hogyan fest beszéd közben... csak egyetlen csatornával kell törődnie, a verbális kommunikációval.

A valós emberi kapcsolatok egyszerre alapulnak a verbális és nonverbális kommunikáción arányuk 75-25%.... Mindebből következik, anélkül, hogy látnánk a

másikat, képtelenség pontos képet kapnunk, annak aktuális helyzetéről, s ennek megfelelő tanácsot adni számára.

Az egyik legnépszerűbb mítosz, ... hogy amit írok, az sokkal inkább én vagyok, mint az, aki a háromdimenziós térben megvalósul belőlem.... Az internetet elárasztó blogok ... is ennek a félreértésnek a jegyében születnek, s számtalan párkapcsolatot is megfigyelhetünk magunk körül, ahol a kritikus periódusokban a felek levélváltások útján igyekeznek megosztani érzelmeiket egymással. ... Az írásnál minden információ, ami a másikhoz vándorol, a tudatunk ellenőrzése alatt áll, míg azokat a nonverbális csatornákat, amelyek a valódi információkat tartalmazzák az érzelmeiről, az írással sikeresen kiiktatjuk. ... A szó az érzelmeinknek legtöbbször csak halvány megfelelője, s még a legjobb esetben is távol áll a teljes jelentéstől... Írás közben leginkább az ego, illetve az ideális ÉN az, ami a ceruzát mozgatja. Amit begépelek, az korántsem azonos azzal, amit személyesen mondanék. ... Meg kell emlékeznünk arról, hogy az íróénál magányosabb lelket nehéz elképzelni. Fantasztikus levélírók, ... és sok esetben kétdimenziós figurái közé menekül. ... A kézírás megszűnésével azok a tudattalan jelzések is eltűnnek az írásból, amely a sorok között olvasni tudó képzett vagy ösztönös grafológusok számára biztos támpontokat jelentettek egy személy valós motívumainak feltérképezésében. Az Internet tehát ... inkább eltávolít, mint közel hoz... Az internetes kapcsolatfelvételnél egyetlen érzékszervi modalitásunk sem működik azok közül, amelyek alapján egy másik személy valóban hatni tud ránk... Az interneten bármilyen kapcsolatot könnyű találni... könnyű kilépni is... a következmények hiánya azonban rossz stresszkezelési taktikát tanít, a menekülés – a problémákkal, a másik emberrel való szembenézés helyett.

A FELMELEGEDÉS VESZÉLYEI

Az ENSZ szerint a globális felmelegedés miatt számos faj veszélybe kerülhet. Az éghajlatváltozás miatt elmosódnak az évszakok közötti határok, ezért a költöző állatok nem akkor indulnak, amikor kellene. Madarak, bálnák, teknősök, denevérek stb. rossz időben bukkannak fel, rossz helyen.

A környezetszennyezés, a mértéktelen halászat, az infrastruktúra, a mezőgazdasági terjeszkedés is veszélyezteti a vándorló fajokat.

OLVAD AZ ANTARKTISZ

Amerikai műholdfelvételek szerint nagyarányú hóolvadás zajlott 2005 januárjában az Antarktisz nyugati régiójában, pedig a szakemberek úgy vélték ezt a területet elkerüli a klímaváltozás. (Az Antarktisz a Föld legnagyobb édesvíztartalmát adó vidéke.)

A hóolvadás egy Kalifornia nagyságú területen mutatható ki, a most elemzett felvételek alapján.

GYŰRŰ A SÖTÉT ANYAGBÓL

A sötét anyag az Univerzum összetartója - vélik a tudósok - ugyanakkor gyakorlatilag semmit sem tudunk róla. A Hubble-teleszkóppal, ötmilliárd fényévre lévő

galaxishalmazban óriási gyűrűt fedeztek fel a sötét anyagból.

Ez az anyagforma közvetlenül nem megfigyelhető, mert sem fényt, sem egyéb elektromágneses sugárzást nem bocsát ki. A sötét anyag számunkra titokzatos.

A most felfedezett gyűrű átmérője 2,6 millió fényév, két galaxishalmaz összeütközésekor keletkezett és olyan hullámszerű szerkezete van, mint a víznek, amelybe követ dobnak.

Holland Ford csillagász szerint: „A természet olyan kísérletet hajt végre számunkra, amit mi nem tudunk elvégezni a laboratóriumban.”

// E.J.E.: *Ugye ez csak vice? Mármint, hogy „számunkra”! Mert ha nem, akkor igen öntelt kijelentés. De mi ez a „sötét anyag”? Sci-fi írók! Ez aztán kimeríthetetlen alapanyag! Nem?© //*

A VILÁG LEGKORSZERŰBB PET/CT BERENDEZÉSE

2007. május 4-én átadásra került az új, 64 szeletes PET/CT berendezés, amely március 29-e óta már a betegellátást szolgálja a Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrumban, így a szakemberek már a működéssel kapcsolatos tapasztalatokról is beszámolhatnak.

Ezzel a készülékkel - amelyből a világon csak hat működik, Európában Maastricht, Koppenhága, Debrecen - minden eddiginél pontosabb diagnózis állítható fel. De nem ez az egyetlen jelentősége.

A CT (Computed Tomography) felvételek készítése során speciális röntgensugarakat használnak a szövetek átvilágítására, míg a PET (Positron Emission Tomography) vizsgálat esetében a tumorok növekedésével kapcsolatos anyagszere változások vizsgálhatók.

E készülék nem csak daganatos betegségek, hanem több ideggyógyászati és kardiológiai kórkép fájdalommentes és egyes, jelenleg rutinszerűen alkalmazott vizsgálati eljárásnál veszélytelenebb módon való kimutatására is képes.

Az új berendezéssel a vizsgálati idő is rövidebb – mindössze 10 percet vesz igénybe, ami egyben azt is jelenti, hogy több beteg számára válhat elérhetővé ez a vizsgálat, illetve maga a berendezés.

Fontos tudni, hogy a berendezés – mivel általa már néhány milliméteres daganat is kimutatható - alkalmas daganatos betegségek korai felismerésére is, amikor a betegség még jó eredménnyel gyógyítható. A Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrumában már 1994 óta – az országban legrégebben – végeznek PET vizsgálatokat.

(30-303-4315, 52-319-818, mflux@dote.hu)

OLVASÓI HÍR

Garzó László

Egy különös csillag: az Éta Carinae

A déli féltekéről látatható Carina csillagképben, mintegy 8000 fényévnire innen, találjuk az Éta Carinae-t, mely a galaxis legnagyobb tömegű csillagai közé tartozik, körülbelül ötmilliószer fényesebb a Napnál. Az Éta

Carinae hamarosan fel fog robbanni, ugyanis színképében már megjelent a stroncium, mely figyelmeztető jel. Az adatok alapján, 10-15 éven belül szupernova robbanásnak lehetünk tanúi. Felrobbanásakor ez az égitest lesz a harmadik legfényesebb objektum, csupán a Nap és a Hold előzi meg. A déli féltekén élők hatalmas kozmikus sugárzásnak lesznek kitéve. Tanúi lehetünk két hatalmas, szuperforró gázbuborék kialakulásának, melyek nagyobbak Naprendszerünkénél, és 2, 4 millió km/h-val tágulnak. Az egyik legfurcsább felfedezés a lézer és mézervillámok kitörése az Éta Carinae egyenlítője körül. A természetes lézer nagyon ritka. Ezek akár a csillag közeli halálát is jelezhetik. (mtv1 Delta)

GALAKTIKA – 207

A szokásosnál is különlegesebb összeállítású Galaktikát vehettünk júniusban kezünkbe, ugyanis e szám tele van az SF "nagygyúival": A németek legnagyobbja, Wolfgang Jeschke a galaxist benépesítő emberiségről mesél egy kalandos történetet, Brian Aldiss pedig egy űrhajó legénységének lélektanával foglalkozik egy bizarr bolygó fogságában. A közelmúltban elhunyt Kurt Vonnegutra emlékeztek egy bizarr mini-forgatókönyvvél, egy modern Frankenstein-sztorival, valamint Michael T. Cricket egy különös kocsmá törzsvendégeinek életébe enged bepillantást.

Burger István főszerkesztő: Az első szó jogán

... Mire ezeket a sorokat olvassa Kedves Olvasóm, már kapható legfrissebb meglepetésünk, a MetaGalaktika soron következő, 9.5-ös verziója, amely egyben érdekes kísérlet arra, hogy a tudományt és a fantasztikumot még közelebb hozzuk egymáshoz. Eddig a MetaGalaktika kizárólag irodalmat vagy irodalomelméletet tartalmazott, ezért is döntöttünk e furcsa számozás mellett, mivel az aktuális szám az irodalmon túl a tudománynak is helyet ad. A v9.5-ös MetaGalaktika azért is izgalmas vállalkozás, mert nemcsak válogattunk, de egyenesen meg is rendeltünk egy csokorra való olyan novellát, amely egy-egy tudományos ötletet boncolgat. A novellákkal a hónap alatt pedig bekopogtattunk olyan tudósokhoz és szakemberekhez, akikkel elolvastattuk azokat, és felkértük őket egy gondolatkísérletre, amelyben annak lehetőségeit vizsgálják, hogy az író mennyire járt közel a valósághoz, a megvalósításhoz, amikor papírra vetette fantáziatermékét.

A GFK (Galaktika Fantasztikus Könyvek) sorozatban, az Ünnepi Könyvhétre kirukkoltunk az első hazai alkotással, a magyar Bradburyként is aposztrofált Kasztovszky Béla GRIN című, magával ragadó regényével. Azt is elárulhatom, hogy a hazai sorozat nem áll meg ennél az egy kötetnél, mert terveink szerint még három író mutatkozik be hamarosan a GFK-ban. Közülük is legelőbb a fiatal nemzedék egyik legtehetségesebb képviselője, a glasgow-i Eurocon Reménység kategóriájának díjnyertese, a Galaktika és az új MetaGalaktika szerzője, László Zoltán...

Még a szokásosnál is különlegesebb összeállítást olvashatnak így nyár elején a Galaktikában, tele az SF nagygyúival. A németek legnagyobbja, Wolfgang Jeschke a galaxist benépesítő emberiségről mesél egy kalandos történetet. Az ausztrál Greg Egan és az angol Ian R. MacLeod írásaiban a klónozás egy-egy nagyon is

lehetséges vízióját mutatják be. Ők, hamarosan a GFK sorozatban is bemutatkoznak. Brian Aldiss egy űrhajó legénységének lélektanával foglalkozik egy bizarr bolygó fogságában. Szerkesztőtársunk, Michael T. Cricket pedig egy különös kocsmá törzsvendégeinek életébe enged bepillantást, túl a párhuzamos világok felfedezésén. A végére hagytam a nemrég elhunyt kitűnő amerikai író, Kurt Vonnegutot, akitől egy bizarr miniforgatókönyvvél búcsúznak, egy modern Frankenstein-sztorival. Tudományos szekciónkban pedig behatóbban a klónozással foglalkozunk.

Az Avana Egyesület Számlaszáma:

HÁROMKŐ TAKARÉKSZÖVETKEZET
SALGÓTARJÁN

64100184 – 11032814

*Éves tagsági díjunk – 3000,- Ft – erre a számlára
fizethető be.*

**Köszönet a vállalkozóknak, az intézményeknek,
az adójuk 1 %-át nekünk ajánlóknak, és az NCA
támogatásának, akik segítettek minket, hogy az
Avana SF Hírlevél havonta megjelenhet!**

KÉRJÜK, TÁMOGASSA AZ AVANA
KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGÉT Adószámunk:
18635212-1-12

FŐ TÁMOGATÓINK

SALGÓTARJÁN MEGYEI JOGÚ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

Salgótarjáni fiókja

*József Attila Művelődési és Konferencia Központ – Salgótarján
A Szilas Drink Kft. - Szilaspogony
Széles & Széles Kft. – Balassagyarmat
Pannondrink és Millennium Kft – Pásztó
A salgótarjáni Civil Ház, és Szabó Levente.*

AVANA SF Hírlevél VI. évfolyam 7. szám (87.)
2007. JÚLIUS

Felelős kiadó, szerkesztő: Bódi Ildikó
3100 Salgótarján Fáy András krt. 86.

Telefon: 06-32/ 317-496; 06-20/974-17-81

AVANA Egyesület

József Attila Művelődési és Konferencia Központ
3100 Salgótarján, Fő tér 5.

bodi.ildiko@chello.hu

Munkatársak: Garzó László; Pete László

Grafika: Heim Attila

Megjelenik 300 példányban

A kiadvány szabadon terjeszthető.